

ניסים דהאן (דנדי) 1939-2018

ניסים היה בן 79 במותו. העצב ששרר בלוויה שלו היה עצב השמור ללכתם של צעירים בני 30 או 40. רבים מהטקסטים הארכיוניים שבאתר הזה עברו דרך המקלדת שלו. נפגשתי איתו בשנים האחרונות בארכיון, תמיד שוקד על הקלדת טקסטים מצהיבים. תמיד שמח מלא עניין מתייחס למסמכים שהופקדו בידי כאל אוצר. יהי זכרו ברוך. אמנון.

דנדי - כתב מיכאל בן דרוו

אפילו עתה, בצל הנורא מכל, כששמך רק עולה, בא לי חיוך. הלב דומע ומקונן, אבל העינים קורצות בחיוך מרומז. ועלי להיזהר ולהישמר ששיח זה לא יהפוך לפיליטון.

וידוי קטן: ככל שהאדם קרוב אלי יותר - כן קשה לי הכתיבה. ואיתך זה קשה שבעתיים.

כשהגעתם לכאן, ילדי סוריה, היה לי עליך כבר פור של שלוש שנים, (נדמה לי). אתה היית בוגר ממני, אבל התחברנו מיד. מין קור דקיק כזה של חיבור, שמעולם לא ניתק, אך גם לא הפך לעבותות. שם, בתהומות 46-47, ניקשרנו, וגיליתי כך יכולת סמויה לחיקויים, לדרמה-זוטא. (דבר שלי חסר באופן מוחלט). את העניין הסורי לא הצלחתי לפצח. לימים הבנתי שבעצם נולדת בעלי, עיירת השועים הדרוזית שמעל לביירות. סביון של ביירות.

בהמשך הפכת למדריך. קודם בשנת- השירות בנשר במסגרת הנוער- העובד, ולאחר מכן בחברת ה"גורים" אצלנו. וההמשך הבלתי נמנע - ציפי. הגורית הנבחרת.

ניסים דהאן, רחל מצר ורות קגל במפגש 40 שנה ל"גורים"

נו - ואז באה החתונה. התחתנו שני הזוגות, ביום חמים של מאי 64. בימים ההם חתונה הייתה מעין דיל. שניים במחיר של אחד. גומרים – הולכים. יצאנו בשייט מן המזח הזעיר והרעוע ב"מערבולת", שבדרום חצי-האי, (האי של ימינו) אנחנו החתנים לפנים בסירה החוליותית, וציפי ורותי הכלות בסירת הפיברגלס של עמיר. (שנעזבה לנפשה, המשיכה בזרם, וסופה שנופצה אל סכר כפר-בלום...). ב"בני-אס-מאחורי-הבתים" הוקם בחופזה מזח, ארעי עוד יותר. שם נחלצנו מהסירה לזרועותיהם האחראיות של זהבי ורבי מטולה.

כבר אז ענדת את סימן ההיכר המשמעותי - השפם. אצל שאר העולם השפם היה מעין אביזר קישוטי חסר תוכן. אצלך השפם הפך לאופי. לאמירה. ועד כמה שאקמט את המצח, אינני זוכר אותך בלעדיו. זה כנראה מלידה. עד ליום המר של החידלון, נותרו פניך כשל ספינקס חרף כל תלאות החיים והגיל. ופאר השפם אמר הכל...

לאחר החתונה בבניאס הצטרפו להפקה עינת ועמית, מאושיות כיתת "צבר". עבדת במטע. כ 50 מ. מכאן צפונה היו ערימות הגזם (גשם - בפי אלי שברק) המיועדות לשריפה. מוישה ריש ואברי הסמיכו אותך לאבירות: כלומר הורשית לגזום! שכן תואר "הגוזם" היה משאת נפשו של כל נוטע. להסתובב ככה, ולהכנס לחדר-האוכל כטווס, כשמזמרה תלויה על חגורתך, כאקדח מערבונים, היה משהו כמו דרגת אלוף! בפעמים הנדירות ש"הושאלתי" למטע, לא היה לי שום סיכוי לזכות בפרופסורה זאת. הורשיתי רק למרוח משחה על הגדמים. טוב - גם זה משהו.

לאחרונה הצטרפת לטיילי, עם שני רעי. בטיול אתגרי ביום שלג, שהפתיע אותנו בחרמון המיוער, ניסינו לטפס ולצאת מהוואדי המושלג והחלקלק. חצבנו לעצמנו בקרח מדרכי רגל, ולפתע מעדת והתדרדרת לתחתית הערוץ. בכוחות משותפים הצלחת בסוף להתייבב למעלה, וגילינו שנפצעת קשות ביד. החתך היה עמוק מאוד. החלטנו לשוב מיד הביתה. ואתה מחית והתעקשת שנמשיך ואתה כבר תסתדר. חרף מחאותיך חזרנו לחוליות ואכן הפציעה היתה קשה. יצאת חבול וחבוש. אבל מה? - שפם.

כשאני חושב עליך עתה, כמי שהיה, אינני יכול לחדול מלחייך. ע. הילל כתב פעם לזכר חבר שנפל: -

"... ואנחנו נשוב ונשמח עוד שנים רבות / ואפשר שלא נזכור אותך תמיד. / כן. - ואתה לא תצחק. / ...אך אנחנו גברים. לא בכינו עליך. / אבל נפשותינו היו עוד בוכות. / אנחנו אהבנו אותך.

בשיר לא כותבים שהיית חבוב. אבל היית חבוב..."

דברי פרידה - אילון בכרך

ניסים.

היום מסתיים מסע חייך.

חצית תקופות וזמנים לאורך השנים.

הקמת משפחה לתפארת והיית הורה אכפתניק, תומך ומכוון וכשיילדך בגרו, עברת לשלב הסבאות שכל כך מילאה אותך גאווה וזקפה את ראשך לגבהים חדשים. לראות אותך על מדרכות הקיבוץ עם מי מנכדך כאשר חיוך של אושר ושמחה שמציפה אותך, היה אירוע משמח בכל פעם שנפגשנו.

בקיבוץ לא נתת לזמן לחלוף מבלי להיות מעורב בתהליכים ותרמת רבות בנושאי החברה שהיו קרובים ללבך. כל מאמציך היו למציאת שביל הזהב בין צורכי הקיבוץ לבין צורכי החבר. שנים רבות היית שותף למקהלת הקיבוץ שם השפעת בקולך הערב על הצלילים, וגם מהצגות שונות שהיו עולות באירועים שונים לא משכת ידך. וכמובן אוהד שרוף של קבוצת הכדורסל של הפועל גליל עליון שלא החמיץ כמעט משחקים.

הגעת לקיבוץ כילד בודד מסוריה ואומצת על ידי משפחת פימנטל. השתלבת בחברת הילדים הקטנה בני המחזור הראשון שנולדו בקיבוץ, תהליך לא פשוט כבר בימים ההם, שחייב אותך לתעצומות נפש שלא כולם צלחו את התהליך בהצלחה.

בהמשך קשרת את גורלך בשדה נחמיה לעד, והקמת יחד עם ציפי את ביתך בקיבוץ.

יצא לי בתור נער לעבוד לצדך במטעים. השפעת עלי רבות בצניעות ובנועם הליכותיך, בחוש ההומור

וברצינות שייחסת לכל עבודה שנדרשת לה. בהמשך שיתפנו פעולה בהדרכת בני נוער של הגרעין שהגיע לקיבוץ. ואחר כך בסוף שנות השמונים כשאתה כבר בבית המלאכה של המפעל.

שנים לא מועטות נפגשנו בבית המלאכה על בסיס קבוע, גם כשעברתי תפקיד שחייב אותי לשהייה מחוץ למפעל. הקפדתי בימים שהייתי נוכח במפעל להגיע אליך לבית המלאכה לכוס קפה. כשיצאת לגמלאות וויתרת על ההזדמנות להיות גמלאי במשרה מלאה והגעת כמה פעמים בשבוע לארכיון הקיבוץ. גם בימים שבהם בריאותך לא הייתה בשיאה הקפדת לצאת לשבילי הקיבוץ, וכאשר נפגשנו או שוחחנו בטלפון תמיד הבעתה דאגה והתעניינות בכל מה שקשור בקיבוץ.

אומרים שלכולם יש מחליפים וזה בעקרון נכון, אבל אין לי ספק שהקיבוץ כבר לא יהיו אותו קיבוץ אחרי לכתך. נוח על משכבך בשלום, יהיה זכרך ברוך.

מגדה עסיס - דברי פרידה

נסים יקר

קשה לי מאוד לתפוס שאתה לא איתנו יותר. ראיתי איך אתה נמס כמו נר מול העיניים שלי וכאב לי כל כך שלא יכולתי לדבר או לנחם.

מאז שסיימת במפעל ביקשתי ממך שתעבוד בארכיון. למזלנו הגדול הסכמת. **8 שנים שאתה עובד איתנו, בשקט, בדיסקרטיות, בחריצות, ובצניעות מדהימה.** כל יום שאני מעלה חומר לענן אני כותבת עשרות פעמים "נסים דהאן רשם". הספקת כל כך הרבה!

אתה לפעמים שאלת אותי: מה אני עושה עם החומר שאתה מדפיס? עכשיו אני מקווה שאתה יושב שם למעלה בנחת על העננים ורואה מקרוב את כל העבודה הנפלאה שעשית. גם לצוות הארכיון דאגתה, אתה זה שהעלה את הרעיון פעם בשנה לצאת לארוחה מגבשת עם כל הצוות. כולנו נתגעגע לחברתך.

מאחלת למשפחה שלך כוח להמשיך את החיים ואתה משם תשמור עליהם כפי

שעשית כאן.

יהיה זיכרוןך ברוך

מגדה וצוות הארכיון

תאריך מאמר מקורי

19/9/2018

גלריית תמונות מספרות

title

תגובות לדף

הוסף תגובות

תגובות לדף

מס' תגובות: 1

22/9/2018

עזרא פימנטל

סיפור של ניסים

סיפורו של ניסים

כפי שהוא סיפר לי ימים ספורים לפני מותו

עזרא פימנטל

ניסים הצטרף לקבוצת נחילאלי בכיתה א'. ניסים הגיע לארץ במסגרת העלייה הבלתי לגלית מסוריה, אחרי מסע תחתיתם וגניבת הגבול. ניסים נולד בדמשק ברובע היהודי בעיר, שם גדל עד גיל 6. בתום מלחמת העולם השנייה הובסה גרמניה ובנות בריתה, ביניהן סוריה ולבנון, מושבות צרפתיות שהיו תחת ממשלת וישי הצרפתית, ממשלת בובות של הנאצים. אי הסדר במדינה בזמן חילופי השלטון אחרי המלחמה נוצל בידי ההמון המוסלמי להתקפות על היהודים, ולמעשי שוד וביזה, שגרמו ליהודים להחליט לעזוב ולעלות לארץ-ישראל. באותן שנים הוגבלה העלייה לארץ במסגרת תקנות ה'ספר הלבן' הבריטי, והתחילה עלייה בלתי

לגלית מרובות תלאות, מארצות אירופה דרך הים, ומארצות האיסלם דרך היבשה. לעלייה הבלתי לגלית בתקופה זאת דרך הגולן והר הלבנון, נקשרו סיפורים רבים על הברחות גבול נועזות, ביניהם גם סיפורו של ניסים. המשטר הזמני בסוריה לא מנע מהיהודים לעזוב, אך עמד על כך שהם יצאו בקבוצות קטנות ככל האפשר, כדי למזער את סיכויי הגילוי. משפחתו של ניסים שמנתה חמישה ילדים וסבתא, נאלצה להתפצל, וניסים ואחד מאחיו, יחד עם הסבתא, יצאו ראשונים. אנשי ההגנה שארגנו את העלייה הבלתי לגלית, העלו אותם בחשאי על משאיות סגורות, וכדי שלא יגלו את יעדם הם יצאו דרומה, בעקיפין ובדרך לא דרך. הנסיעה לקחה מספר ימים, עם חניות לילה במקומות שונים ומשונים, בתנאים לא תנאים. בכל יום התחלף 'כלי' התחבורה שלהם: ביום השני הם רכבו על גמלים, ביום השלישי על חמורים וביום הרביעי הם הגיעו סוף סוף על גב פרדות לבית המכס העליון, שעל יד גשר בנות יעקב בואך ראש פינה. משם נסעו במשאיות לגבעת זייד, שליד טבעון, שם התגוררו הילדים במחנה קליטה זמני של עליית הנוער. באותו זמן חיפש מורה הכיתה יצחק פימנטל ילדים להשלמת כיתה א' בחוליות שעמדה להתחיל את לימודיה. יצחק יצר קשר עם מנהלת מחנה הקליטה, אותה הכיר מלימודיו בסמינר הקיבוצים. בהגיעו לשם, מכל הילדים במחנה הוא התאהב מיד דווקא בניסים וביקש מאמו, שבינתיים הגיעה גם היא ארצה, לקחתו לחוליות. היא הסכימה מיד, וכך הגיע ניסים לקיבוץ. הוא השתלב מיד בכיתה ובחברת הילדים, תוך שהוא מאומץ על ידי יצחק ומשפחתו. מאז כל השנים ניסים גדל אתנו, היה לנו לאח וחבר, וברבות השנים היה לחבר קיבוץ מסור ונאמן. הוא נשא לאשה את ציפי, ויחד הקימו משפחה לתפארת. אחרי פטירת ההורים אחי מרדכי, ואחרי עזיבתי ועזיבת אחותי גאולה, נשאר ניסים בקיבוץ, וכל השנים האלה מאז ועד היום, נשמר בינינו קשר אמיץ וחם, עם ביקורים, ושותפויות בשמחות ובעצב. יהי זכרו ברוך.